

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Qvi ... Illas Omnes Complectitvr Historias, Qvæ Post Secvndam Sex
Tomorvm Editionem ...

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 ZV 1269

De S. Vincentio martyre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77432)

Sensus grauari vt sentiant
 Leuamen indulgentiæ.
 Sic nulla iam restet mora,
 Quin excitatam nobilis
 Carnem resumat spiritus

Virtute perfunctam pari.
 Vt quæ laborum particeps
 Commune discrimen tulit,
 Sit & cohæres gloriæ
 Cunctis in æuum seculis.

VITA S. EPIPHANII TICINENSIS EPISCOPI, EDITA AB ILLIYS SVCCESORE B. EVODIO vel Enadio Episcopo. Descripta est ex mendoso codice, omiſſis quibusdam, quæ ob scripturam depravatam intelligi non possent.

SURIUS

qber
 uover
 RVIII
 5

22. Ianuarii.
 Cap. 1.

S. Epiphaniij patria.
 Parentes.

Fit Lector.

Cap. 2.
 1re Notarius.

Vt sese gefert in iuuetate sua.

Gal. 6.

Cap. 3.
 Forma corporis eius.

ITAM beati Epiphaniij Ticinensis antistitis natus, inuoco spiritum sanctum; testem actum eius & comitem, ut ipsius auxilio gloriam serenissimæ conscientiæ, quam eidem celsit, tradam chartis victuris in seculo: vt exemplum prabitura virtutum, nunquam fama moriatur. Igitur vir insignis Epiphanius oriendo Ticinensis oppidi indigena fuit, patre Mauro generatus, & matre Focaria editus, quæ sancti etiam Mirocleis confessoris & Episcopi tan-gebat prosapiam, hominibus ex liquido ingenuitatis fonte venientibus. Porro sub decessore suo viro in tegerriimo Crispino pontifice cælestis militiæ tyrocinum fortitus, annorum termine octo Lectoris ecclesiastici suscipit officium, signo antè cælitus demonstrato. Nam dum esset in crepundijs lactentis infantia, fulsisse eius cunabula superno lumine videre quamplurimi, vt futuræ mentis claritatem lustrans eum & præcedens fulgor ostenderet, secutumque splendorem in moribus iam tunc typica luce signaret.

Notarum in scribendo compendia, & figuras varias, verborum multitudinem comprehendentes breui assecutus, in exceptorum numero dedicatus emicuit, cepitque iam talis excipere, qualis possit sine bonorum oblocutione dicere. Igitur processu temporis & laboris ad sextumdecimum ætatis annum diuino favore perductus, cana consilia in annis puerilibus meditabatur, & vernabat in illo præcæteris mater bonorum operum verecundia. Itâ famulabatur antistiti libens, vt si quid operis gereretur ab altero, grauius ferret subreptum sibi fuisse seruitium. Accipiebat senes grauius, iuuenes comiter, & coërcebat iam tunc facinorosos audacter. Erat primis subiectus, prioribus sancta iniungentibus obsecundâs, equalibus blandus atque officiosus, sequentibus mera charitate communis: nulli se præferens, cum religioso cursu per cælestem tramitem omnibus anteiret. Laudationis amore vacuus, cum quotidie in eo laudanda adolescerent. Cumque res gloriæ dignas per horarum momenta consummaret, perire gloriæ fructum opinabatur atque mercedem, si prætulissent homines, quod soli Deo exhibebat absconditè. Apostolici memor oraculi, assentationes respuens, in semetipso, teste conscientia, pro boni operis recognitione plaudebat.

Ridebant genæ, etiam cum animus mœstitudine torpuisset: nitida simul labia commendabant dupliciter miella sermonum, nec non quocunque vertisset oculos, serenitatem mentis nunciabat ad spectus. Frons cereæ pulchritudinis & candidioris illius, quæ solis passa radios, colorem traxit ab æthere. Nares in tanto naturali splendore formata, vt illas nequiret imaginibus corpora representans pictor amulari. Manus teretes, prolixi digiti, de quibus alienigena aliquid gauderet accipere. Staturæ proceritas decens, quæ eminentiam securæ dignitatis præfiguraret in membris, nec tamen modum ornatissimæ prolixitatis excederet. Erat in eodem sermo ad doctrinam congruus, fabricatus ad blanditias. Ad intercessionem iam tunc prolixifex, ad corripiendos singulos authoritate plenus, ad exhortandos quosque necessario lepore dulcissimus. Vox sonora, succo virilis eloquentiæ condita: nec tamen

men agrestis, nec rustica, nec infracta, gradatimque à mascula soliditate deposita. Talis iam ad octauumdecimum ætatis suæ peruenit annum, in quo in seculo à Leuitis numero dedicatus, senum cœtibus adiunctus est. Stupere quamplurimi, sed externi, qui mores illius cum ætatis immaturitate iungebant. Seram credebant dignitatem hanc redditam esse, qui nouerant. At ille venerabilis Crispinus Episcopus, fauoris nescius, pertinaci tenens districtione censuram, & quem nunquam nisi bona conscientia duxit ad gratiam, sic cum mulcebat sensibus, vt morderet obrutu: & sub specie frontis rigidæ, clandestinum circa discipulum nutrebat affectum. Pascebatur alumni sui optabili conuersatione pater, & in omnibus eius actibus oculos amœnabat. In quo tamen ille Subdiaconi ordine nihil amplius quam biennio commoratus, meritorum suorum saltibus euectus exiliuit. Nec se diu intra angustias modici honoris anima est diuus pas-

Ordinatur
subdiaconus

Crispini Episcopi er-
ga cum se-
uera chari-
tas.

Cap. 4.
Fit Diaconus.

Dispensat
ecclesie fa-
cultates.

Eius ex-
imia casti-
tas.

Festinat ad Leuiticam dignitatem conscientia, quam nunquam vota præsumpserant: exigebat conuersatio, quod desideria penitus ignorabant. Breui post ad Diaconij euectus infulas, vicesimum ætatis suæ ascendit annu, facie non bene barbata. Turbatur suscepti honoris tyrocinio homo, qui iam duces poterat implere Christianum. Singulorum pro pudore declinabat ad spectus, quæ vniuersa ciuitas quasi salutis signu aliquod attendebat. Interea supradictus antistes omnem ecclesiasticæ conuersationis substantiam & diuitias pauperum suorum in eius potestate committit, volens ante episcopatum cognoscere, qualem futuris temporibus præpararet episcopum: & cum sit, vix vt ab eorum personis, de quibus successione sentitur quâulacunque suspicio, inuidia temperetur, in istius gratia sibi credebatur perire sanctus papa, quicquid minus fuisset exhibitum. Quædam in illo sua, quædam volebat esse maiora. At ille quotidianis profectibus etiam cupidissimi in oratione genitoris vota transcendebat. Erat enim genitor eius, cum per euangelium, conceptum verbi celestis semine, foeta alius effuderat. Depudicitia iuuenis mei quid loquar! In eo domum suam constituerat castitas, & continentia radices fixerat in profundis. Virum se esse, nisi per patientiam laboris, ignorabat. Carnem habere, nisi cum moriturum se meminerat, nesciebat. Quoties tamen illum corporeus appetitus, sicut ab illo didici, ludebat imaginibus somniorum, illic ad vigilias sanctas, continuata ieiunia, standi diutissime necessitatem plena auditate currebat: talemque bellatrix dextera animæ suis certaminibus reddebat carnem, vt illi opus esset postea pro necessitate succurri. Nec tamen resecto corpusculo, vtebatur ocio.

Cap. 5.
Lectio eius.

*pecuniâ

Vtebatur lectione pro requie, librorum venerabilium pro blandimentis instrumeta suscipiens: & ne crederetur tramitem verboru celeritate transuolasse, pingebat actibus suis paginam, quæ legisset. Si propheta fuisset in manibus, prophetantem vidisses amisso codice lectore. Si testameti veteris recensuisset volumina, Moyfi dignus æmulator incedebat taliter, acsi illum Israëlitica per desertum agmina sequerentur. Si Apostolicorum lac verborum, & mel Dominicæ passionis, seueritatem legis condiens, scriptura index reuelasset, continuo ex ore ipsius dulciora factis verba fluxerunt. Postremo quod libri docuissent, vita signabatur. Domum taliter regebat ecclesie, vt nec profusione immoderata commissam pecuniam exhaureret, nec odia sordium pietate contraheret. Intercessionum etiam tunc certamina præludebat. Nam vbicunque pro remedijs miserorum Episcopi mittebatur imperio, tanta exigebat beneficium arte supplicandi, vt sentiret sibi in causis profuisse quamplurimum, ipsum per se Episcopum non venisse. Augebatur circa eum per singulos dies popularis affectus, & magnis successibus cumulabatur amor, qui ex iudicio descendebat. Desiderabatur in eo sacerdotium, cum nemo nutritoris eius optaret interitum. Postquam tamen inualida senectus, & semper de infirmitatibus querula, venerabilem virum Crispinum pontificem occupauit, istius sustentabatur manibus, in huius nitens erigebatur amplexus, cuius ministerio quicquid optasset fieri, ante iussione videbat impletum. Præsentunt enim bonæ mentes eorum desideria, quibus cum integritate famulantur.

Officiu
seruit EpL
icoposenia
grauato.

Cap. 6.

Talis in Diaconatu, à vigesimo incipiens, octo annos impleuit. Et quidem tunc status ecclesie Ticinensis bona clericorum fruge pollebat. Erant caelestes viri, quos iste à perfectione incipiens amabat. Fuit Syluester Archidiaconus

Multi in ec-
clesia Tici-
na viri ex-
lestes ac fan-
cti.

ea tempestate, homo in vetusta disciplinarum instructione probatissimus fuit vir insignissimus Bonosus presbyter, tam nobilis sanctitate, quam sanguine: Gallus quidem profapia, sed celestis indigena. Fuerunt alij & numero plures, & virtute præstantes. Circa finem tamen vitæ, quem spiritu preuidebat sanctus antistes, Mediolanum vicinam expetiit ciuitatem, vbi nobilium germina messe quadam mun- de ingenuitatis excreuerant: quos visitationis gratia requisitos, talibus viri Dei sermonibus appellauit: Ecce filij, iam me ætas compellit ad transitum, iam originariam ad ius suum reuocat terra particulam. Commendo Ecclesiam, commendo hunc, cuius labori & gratiæ debeo, quod vsque ad hoc tempus vixi & grandæus & debilis. Corporea soliditas & virtus animæ, imbecillitatem meam portauit sine fastidio, cuius ambulauit pedibus, tenui aliquid manibus, vidi oculis, ordinavi sermone. Duo videbamur intuentibus, cum vnus per concordiam feret ex duobus. Hæc Rustico viro illustri dicta penitus infederunt: qui in omni dicendi genere exercitissimus, tali est exorsus eloquio: Scimus, sancte pater, scimus & profunda consideratione perspeximus, iuuenem istum non oportere pro ætatis immutari- tate censerī, nec debere grauis consilij hominibus teneros pro quadam obice afferri annos. Vir namque cana morum integritate probabilis, geminata laude dignus est, si illi ad bonæ mentis imperium puerile corpus obtemperet. Viue tu tamen, vne exemplum & forma bonorum operum, & vberiores in eo, si adhuc possunt cre- scere, conuersationis fructus adiunge.

Cap. 7.

His dictis, conticuit: at ille pijsimus pontifex, beneuolentiæ eius impendens gratias, quod secum pari de discipulo existimatione sentiret, dicto vale discessit, atque Ticinum, quasi ad sepulcrum, festinans regressus est. Aliquantis vero diebus emensis, morbo regio perfrusus, lucem seculi nostri superna habitatione commu- tauit. Extemplo in istum bonorum omnium consensus adducitur, magnus illico in tota vrbe concursus: rapitur à lamentatione funebri in gaudium populi con- secrandus antistes. Flebat iste intemperanter dolore mortis paternæ, cui reddi debitas aliquas lachrymas, promiscuæ multitudinis lætitiæ non sinebat. Resistere in quantum poterat, & indignum se iam Apostolica imitatione clamitabat: sed tantum magis surgebat in eo dilectio cunctorum, quantum in multitudine ma- gna solus erat, qui se vocitaret indignum. Nunc quid pluribus vras, qui omnia explicare non valeo? Finitimarum ciuitatum iunguntur studia, & attrahitur tanta collectio, ac si initiandus esset totius orbis Episcopus. Ducitur Medio- lanum adhuc reluctans, & magna si dimitteretur munera promittens, qui vt fieret, noluit spondere vel minima, Consecratur cum omni celebritate cun- ctorum: exultat mundus de tam sanctæ ordinationis insignibus. Extraneorum habitatores vrbium tanto setripudio iactabant, quasi ipsis propriè profuturum in- fula sacerdotalis exciperet.

Cap. 8.
Oratio eius
ad Clerum

Exacta ergo dedicationis suæ tempore, conuocatisque vniuersis presbyte- ris ac ministris, talibus eos instruxit ac confortauit alloquijs: Quamuis me, fratres charissimi, inter primordia immatura titubantem, iudicij vestri & sus- ceptæ dignitatis oppresserit pondus, memini tamen quam magna vestræ gra- tiæ debeam, cui maxima contulistis: & licet vobis parendi magis quam iuben- di habuerim voluntatem, mutavi tamen per officium personam, seruendi ani- mum non omisi. Estote pacifici, estote vnanimes, onus meum mecum diuidi- te. Fit enim ad portandum facilis sarcina, quam multorum colla sufferant. Meam vobis communionem seruandam cum omni humilitate polliceor, ne que futurum esse quenquam, qui me nisi cum Deo meo possit offendere. Autho- rem bonorum operum seruate pudicitiam. Et ne iniuriosum putetis, quod gran- dauos & presbyteros de continentia & integritate seruanda puer appellat: con- uersatio, non anni aut adolescentiam aperit, aut senectam. Speculamini meæ con- uersationis itinera, & si indignum aliquid cognoscitis, coercete. Nemo ecclesiæ principem admonere timeat, si probat errantem. His ita dictis, conticuit. Surrexe- runt omnes, & consona quique ex meditatione pristina, sub momentanea tamen voce dixerunt: Aue pater probatissime. Aue pontifex singularis. Bonum te quidem vniuersorum sensit electio, sed optimum te tua attestantur alloquia. Crescis san- ctis meritis apud conscientiam nostram, & aperiris luce operū supra quam porri- gebatur opinio. Quibus breuiter perstrictis, suscepto omnes manere discesserunt.

Pudicitia
author bo-
norum ope-
rum.

SURIUS

q. ter
vobis
RVIII
5

DE S. EPIPHANIO EPISCOPO TICINEN.

31

Mox sibi beatus antistes proprio ore leges, quibus se posset tenere, dictauit. Pri-
mum statuit non lauandum, ne nitorem animæ & inferioris hominis fortitudi-
nem, balnea magis sordibus amica confringerent. Demum decreuerat nunquam
esse prandendum: sed ne propositi sententiam superuenientium vis illa temera-
ret, & autiastantiæ nebulis, aut auaritiæ fama læderetur, definiuit nunquam sibi
cenandum: vt commutatio horarum, ac per hoc semel in die reficiendi tem-
pus afferret. Cibos iussit sibi placere viliores, nihilque in apparatione ciborum
nares saporemque suum posse offendere, nisi aromatibus condiretur. Holerum
& leguminis pascebatur epulis, sed neutrum horum vsque ad satietatem capiens.
Vini quiddam parum: quam tamen exiguitatem, Apostolicæ admonitionis me-
mor, fumebat ob stomachi cauendam debilitatem. Procedendum censuit om-
nibus, in quolibet aëris terrore maturius, ita vt vigiliarum formam lectoribus an-
tecedens ad ecclesiam præberet Episcopus. Postquam verò ad altaris confinia per-
uenisset, nullam deliberauit futuram esse necessitatem, qua indè nisi impletis so-
lennibus posset abduci. * Iunctis pedibus vsque ad consummationem mystici ope-
ris stare se debere constituit, ita vt humore vestigiorum locum suum depingeret,
& longè adspicientibus indicaret. Intercessionum sibi tantam proposuit curam,
vt ipsam se miseris inferre crederet molestiam, quam per negligentiam à quibus-
cunque permisisset inferri. Ad patientiam laboris tempore ocij vt necessitati suffi-
ceret, corpus aptauit. Hoc sibi viuendi pragmaticum vel disciplinæ dogma propo-
suit, aggressus est, seruauit, impleuit.

Mox verò per vnuerfum mundum sanctam illius conuersationem illa, quæ li-
tè in gloriofis tardior esse solet, fama non tacuit, sed ad aures Recimeris, qui tunc
secundis ab Anthemio principe habenis Rempubliam gubernabat, detulit. Nam
Imperatore Romæposito, seminarium inter eos iecit scandali illa, quæ domi-
nantes sequestrat, inuidia, & par dignitas, causa discordiæ: Surrexerat enim tanta
rabies atque dissensio, vt mutuo tela præpararent, & præterquam origo irarum
propriis suggerebat stimulos, his ipsa circumstantium consilio nntriebatur. Nuta-
bat status periclitantis Italia, & affligebatur ipsis discriminibus grauius, dum expe-
ctabat futura discrimina. Interea apud Recimerem patritium, Mediolani ca, tem-
pestate residentem, fit collectio Ligurum nobilitatis: qui flexis genibus, solo-
que prostrati pacem orabant principum, & vt à scandalo vtraque partes desi-
nerent, occasione gratiæ ab vna precabantur offerri. Quid plura contexam?
Mulcetur Recimer, & velle se reparare concordiam, permotus multorum fle-
tibus pollicetur. Sed quis, ait, potissimum huius legationis pondus accipiet,
quem tantæ molis cura maneat? Quis est, qui Galatam concitatum reuocare pos-
sit, & principem? Nam semper cum rogatur exuberat, qui iram naturali modera-
tione non terminat. Tum vno omnes ore responderunt: Vester tantum modò ad
pacem declinet assensus. Est nobis persona, nupèr ad sacerdotium Ticinen-
sis vrbis adscita, cui & beluæ rabiæ colla submitunt: cui ante preces offera-
tur beneficium, quod à quolibet petiturus aduenerit. Cui est vultus vitæ simi-
lis, quem venerari possit quicumque, si est catholicus & Romanus: amare cer-
tè, si videre mereatur, & Græculus. Iam si ad sermonem eius veniamus, nun-
quam sic diras aspides verborum digitis incantator Theffalus violentis pote-
rit euocare carminibus, quomodò ille effectum petitionis suæ etiam à nega-
turi extorquet. Pendet in arbitrio eius cum loqui cœperit, sententia audi-
entis.

Tunc patritius Recimer ita respondit: Detulit ad me hunc hominem, quem
exponitis, fama gloriosum, & in hoc admirationi magis mihi est, quod omnes
habeat laudatores. Ite ergò, & rogate hominem Dei, vt ambulet: iungite et-
iam meas preces. Egressi de concilio, statim Ticinum petunt, causam narrant,
sufus, vt istum laborem susciperet, beatus Epiphanius rogatur lachrymis: Qui
ne extenuaret beneficium, si filios diutina supplicatione torqueret, antecessit
desideria postulantium: quos tamen taliter allocutus est: Quauis tantæ rei
necessitas probatissimæ personæ pondus inquirat, & titubet sub graui fasce
portitor immaturus: affectum tamen, quem debeo, patriæ non negabo. Qui-
bus breuiter narratis, quomodò erat loquendi parcus, ad Recimerem patriti-
um perrexit: à quo simul visus & electus est: Mandato igitur sibi legationis

Cap. 9.
Leges viuē
di ipse sibi
præscribit.

Vitæ eius.

1. Tim. 5.

for. * Nu-
dis.
Nudis
pedibus di-
uina tra-
ctat myste-
ria.

Cap. 10.
Vide Nicē
phor. Hist.
Eccles. lib.
15. cap. 11.

Egregia S.
Epiphani.
praconia.

Cap. 11.

Modestia
eius.

Mittitur legatus ad Anthemium Imperatorem.

Ut Roma nis exceptis sit.

Cap. 12.

Oratio eius ad Anthemium Imperatorem.

2. Reg. 24.

Attende singulari eius prudentiam.

Cap. 13. Imperator ei respondet.

Filia Anthemii Imperatoris nupsit Recimeri.

ordine, Romam, petijt. In quo itinere quid molestiarum sustinuerit, quidve virtutum gesserit, festinans, ad maiora prætereo. Mox tamen ut supradictæ urbis portas ingressus est, fama quæ illum absentem notum fecerat, digito cœpit ostendere. Conuersi ilico omnium oculi, stupuere mentes attonitæ: quod tantam sibi exhiberi reuerentiam imago eius index sanctitatis requireret, inexpiabilis seculæ reum fatebatur. Quilibet potentum genua eius amplexus est: tollebat clamor in cælum: nemo illum mortalium numero computabat, cui omnia cælestis gratiæ videbant bona constare.

Perfertur ad principem Anthemium, studio legationis episcopum venisse Liguriæ, hominem quem nullus possit, etiam diues eloquio, sufficienter exponere. At ille: Callida, inquit, mecum Recimer & in legationibus suis arte decertat. Tales dirigit, qui supplicatione expugnent, quos ille laceffit iniurijs. Perdicite tamen ad me hominem Dei: qui si possibilia precatur, admittam: si difficilia supplicabo ne excusationem meam grauetur accipere. Dubito tamen an Recimer apud me quod poscit obtineat: quem scio in conditionibus proponendis rationis terminum non tenere. Sed veniat directus antistes, & laudatam iam pridem præsentem effigiem. At venerabilis & seculis omnibus probatus pontifex, posteaquam introgressus est, sermonis proferendi donatus licentia, quantum fugitiuæ potestatis insignia, ostrum gemmasque rutilantes reuerendæ imaginis fulgore compresserit, (Etenim quasi absente Imperatore, ita in se oculos traxerat singulorum) tali tamen narratione incipiens, ianuam oris referauit: Summa cælestis Domini, venerandæ princeps, est ordinatione dispositum, ut cui tantæ Reipublicæ cura mandabatur, per Catholicæ fidei dogma Deum & auctorem & amatorem pietatis agnosceret, per quem bellorum furorem pacis arma confringunt, & calicans colla superbiæ concordia superat, quod fortitudo non præualet. Sic namque

Dauid prædicabilem parcendi magis inimico animus reddidit, quam inuentio vindicandi. Sic perfecti seculorum Reges & domini supplicantibus indulgere cælesti arte didicerunt. Supernæ namque dominationis instar possidet, qui imperium suum pietate sublimat. Hoc itaque Italia vestra freta iudicio, vel Recimer patritius, paruitatem meam oratum direxit, indubitanter conijciens, quod pacem Romanus Deus munus tribuat, quam precatur & Barbarus. Erit enim vestris propriè profuturus triumphus annalibus, si sine sanguine viceritis. Simul nescio, quæ species fortior possit esse bellorum, quam dimicare contra iracundiam, & fortissimi Getæ pudorem onerare beneficijs. Grauius enim percellitur, si postulata impetret, quem puduit hætenus supplicare. Tractandus demum anceps belli euentus: in quo tamen si ita præualuerint peccata certamine, vestro regno defraudabitur, quod partes utraq; perdiderint, Nam quæcunque apud Recimerem, si amicus est, salua sunt cum ipso à vobis patritio possidentur. Cogitate pariter, quia bene causæ suæ ordinem dirigit, qui pacem prius obrulerit. Hætenus admirandus pontifex profecutus, loquendi finem fecit.

Tunc alto trahens verba suspirio, princeps erigens oculos, ita orsus est: Quantum inexplicabilis mihi, sancte antistes, aduersus Recimerem causa doloris sit, quod nihil profuerit maximis eum à nobis donatum fuisse beneficijs, quem etiam (quod non sine pudore & regni & sanguinis nostri dicendum est) in familiæ stemma copulaui, dum indulsumus amori Reipublicæ, quod videretur ad nostrorum odium pertinere. Quis hoc namque veterum retrò principum fecit vnquam, ut inter munera, quæ pellito Getæ dari necesse erat, pro quiete communi filia poneretur? Nesciuius parcere sanguini nostro, dum seruamus alienum. Nemo tamen hoc credat propriæ causa factum esse formidinis, nam in tanta circumspeditione salutis omnium, solum pro nobis timere non nouimus. Bene tamen apud nos compertum est, perire Imperatori laudem suæ virtutis, qui pro aliorum cautela non metuit. Sed ut tuæ venerationi ad liquidum conatus illius aperiamus, quoties à nobis maioribus donis cumulatus est Recimer, toties grauior inimicus apparuit. Quanta contra Rempublicam præparauit? Quantas externarum gentium per illum vires furor accepit? Postremò etiam ubi nocere non potuit, nocendi tamen fomenta suggestit. Huic nos pacem dabimus, hunc intellatum sub indumento amicitiarum inimicum sustinebimus, quem ad fœdus concordia nec affinitatis vincula tenuerunt? Grandis cautio est aduersarij animi

SURIUS

g. ber
Nomen
RVIII
5

DE S. EPIPHANIO EPISCOPO TICINEN.

33

num cognouisse, & cum hostem protinus sensisse, superasse est. Perdunt semper deprehensa odia stimulos, quos occultata conceperant. Postremo si solita calliditatis astutia etiam te sefellerit, certamenque iam vulneratus assumat, me tamē statumque Reipublica tujs committo & commendo manibus, & gratiam, quam supplicati & profuso per se Recimeri negare disposueram, per te primus exhibeo. Quis tibi enim excusare præsumat beneficium postulanti, cui oportuerat antè precibus offerri? Hæc Imperator.

Imperator
pacem facit
ad sacri an-
tistitis sup-
plicationē.

Cap. 14.

At venerabilis sacerdos: Gratias, inquit, omnipotenti Deo, qui pacem suam principis menti inseruit, quem ad instar superni dominatus vicarium potestatis suæ voluit esse mortalibus. Quibus breuiter narratis, discessit, festinans ad Liguriam reuerti, quoniam resurrectionis Dominicæ tempus instabat, per quod maceratis ieiuniorum cruce corporibus, carne frigida, spiritus hilaris recalesceret, dum à redemptore nostro moriendo mors vincitur, & fidelis spei cibus anima saginatur.

Ieiuniorū
cruce maceratur cor-
pora.

De Tholosanis partibus aliquando regrediens, singula sanctarum habitatio num loca visitabat, vnde singulos vitæ flosculos decerpit ex omnibus, quos in se boni germinis fomes insereret, & ad maturitatis tempus grauida pomis cælestibus arbor adduceret. Crescente laudum cumulo, in eo humilitas pariter sentiebat augmentum. Igitur dum talibus se disciplinis & laboribus Christi & Dei nostri operarius exerceret, ecce ille quietis nefcius, & scelerum patratore inimicus magna dolorum incrementa conglutinat, & inquit quibus virum integerrimum passionibus lacefferet. In eiusdem anni peribolo summa dæmonum turba de obsecro cooperunt clamare corporibus, flagris se & cruciatibus nimis vt fugerent, sacerdotem Epiphano imperante, compelli. Quos ille, modica cum seruo oratione profusa, ad extrema terrarum confinia transmittēbat, ac diuersis vocibus euilantes, meritorum suorum vrgebat imperio. Sed cum talia iugiter per Christi gratiam faceret, nihili sibi de præsumptionum statibus assumebat. Tollit enim illis boni meriti potentiam, quibus supercilium fiducia benignitatis attulerit. Sed quid frustra gestio singulorum species laborum eius vel formas eloqui, dum, quod non explicat possibilitas, præsumit affectus, datque terminum latiora opinantibus sermonis angustia?

Cap. 15.

Crescit in-
ter laudes
hominum
eius humi-
litas.

S. Epiphani-
us profigat
dæmones

Cum autem beatissimus cerneret pontifex, sarcina carnis abiecta maturius se ad purum ætheris euolare fulgorem, lato animo ac vultu sereno, hymnis & canticis resonans, ad sedem suam cælestis anima remeabat. Illud itaque silentio præterire non debeo, quod eius sanctæ reliquiæ vsque in diem tertium, quo cum summa veneratione reconditæ dinoscuntur, tanto lumine ac decore vestitæ cuncto- rum visæ sunt oculis, vt splendorem vitæ vultus signaret defuncti, & depositam gloriam iam tunc percepisse gloriosum vas crederetur, in quo verè fuit thesaurus magni Regis inclusus. Quæ fuerunt ibi flumina lachrimarum, qui planctus silebo ne post anno sa curricula nouellum dolorem scriptor incutiam. Sed quæso iam temperemus à luctibus, contractam tristitia resoluamus frontem. Excelsa cum Deo possidet, cuius obitum moeremus in terris. Intellego quod nunquam ad flentem flens bene veniat consolator. Hæc sancto patri & doctori peritissimo, idoneus affectu, non scientia impendi, vt aliquos de conuersatione eius flosculos re-

Cap. 16.
Feliciter
emigrat
vita.

for xrepositam
Splendor ex
defuncti con-
pore egred-
ditur.

Author eū
inuocat.

legerem, vt est longum iter agentibus in vsu positum, qui non omnes obuias consalutant. Tu mihi anima præpotens apud redemptorem tribue, vt peccatore liber & cura vacuus, munda tibi sicut debentur præconia mundus exoluam.

VITA